

بررسی تاثیر شکل شهر بر اقتصاد شهر بر پایه تئوری چیدمان فضا

مهديه السادات توکلی ثاني^۱، زهرا عربي^۲

۱- کارشناس ارشد طراحی شهری، (m.tavakoli1986@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد معماری، (Arabi.Arch@gmail.com)

⋮

چکیده

در شناخت و بررسی شکل شهر وجود یک رابطه مستقیم و تعیین کننده بین فرم و عملکرد های شهری ضروری است. تئوری عمومی شکل شهر که البته هنوز به وجود نیامده باید رابطه و برخورد بین شکل شهر و رفتار انسانی را مورد مطالعه قرار دهد. بدین معنی که بررسی کند ، چگونه شهر تحت تاثیر عوامل اجتماعی و اقتصادی و سیاسی شکل گرفته. این مقاله به بحث در مورد ارتباط شکل شهر با فعالیت های اقتصادی در شهر می پردازد. در ابتدا با مطالعه بر روی عوامل تاثیر گذار بر رشد اقتصادی، مکانیابی کاربری ها و دسترسی ها که دو عامل تاثیر گذار در ایجاد نقاط جذب و قطب های اقتصادی در شهر هستند و با تجزیه و تحلیل اجزای شکل شهر این موضوع حاصل می شود که پایه و اساس شکل شهر از همین دو عامل اخیر یعنی مکان یابی کاربری ها و دسترسی ها تشکیل شده. در ادامه با بسط این موضوع با دو مفهوم همپیوندی و اقتصاد حرکت در تئوری چیدمان فضا در پی کشف رابطه منطقی بین شکل شهر و رشد اقتصادی است. روش چیدمان فضا بر این عقیده استوار است که با مطالعه بر روی دسترسی ها در نقاط مختلف شهر می توان کاربری ها و فعالیت ها به صورت درست و صحیح مکانیابی کرد به طوری که بیشترین بازده اقتصادی را داشته باشند. در نهایت با استفاده از نرم افزار های تحلیلی (GIS) و (Space syntax) به برسی و تحلیل نمونه مطالعاتی در جهت تایید اعتبار آن اقدام می شود. و این نتایج حاصل می شود که مکانیابی صحیح کاربری ها در رشد اقتصادی تاثیر گذار است و مهمترین عامل ارزش فضایی مسیری است، که کاربری ها در آن قرار دارند یعنی میزان اتصالات و ارتباطات آن مسیر با مسیرهای دیگر که نظریه چیدمان فضا با مفاهیمی چون همپیوندی و اقتصاد حرکت این موضوع را اثبات کرده.

واژه های کلیدی: شکل شهر، چیدمان فضا، همپیوندی، اقتصاد حرکت، اقتصاد شهر